

відходів від одноразової упаковки - повторно використовувати ту ж упаковку або речі, що відслужили свій вік.

Здається, всі вже знають, що:

- у стаканчиках з-під йогурту, сметани вирощують розсаду;
- пластикові пляшки використовують як зручні воронки, совки, імпровізованих дачних умивальників, матеріалу для виробництва теплиць, ваз для квітів і навіть плотів;
- автопокришки - популярний матеріал для огорожі газонів (від тих же автомобілів), міні-клумб і мікробасейнів для малюків.

З погляду охорони природи друге життя хай невеликої кількості речей, звичайно, краще вивозу на звалище або, тим більше, спалювання. У 80-х р. минулого століття в Рдянському Союзі поширене було застосування різного типу та виду тари-обладнання, які потрапляли в магазини разом з товаром безпосередньо від виробника до торговельного залу та мала переваги перед звичайною тарою.

Україні стоїть вже сьогодні серйозно задуматися про власне виробництво біорозкладаного пластика і створюваною з нього екологічно чистої і нешкідливої для людини упаковки, тари, а також більш поширювати використання багаторазової тари, упаковки та повернення в торгівельну мережу тари – обладнання.

1. Кучеренко О.А. Проблеми організації збору та переробки використаної тари і пакувальних матеріалів в Україні // Упаковка – 1997, №2, с.18–18.
2. Козак А. Упаковка: одноразова чи багаторазова // Харчова і переробна промисловість – 2000, №1, с.31-31.
3. Замотаєв П.В. Полимеры, разрушающиеся под действием природных факторов // Упаковка – 1999, №4, с.34-37.
4. Спрос на упаковку будет расти – проблему отходов надо решать уже сегодня // Тара и упаковка. – 2003. - № 3.- с.70-73.

ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Сахнюк Ю.В., викладач КІСумДУ

Економічний розвиток визначається трьома факторами економічного росту: трудовими ресурсами, штучно створеними засобами виробництва і природними ресурсами. Економічна наука мало звертала увагу на екологічні проблеми, що й стало одною з причин формування

техногенного типу економічного розвитку. Цей тип можна охарактеризувати як природоруйнівний, оснований на використанні штучних засобів виробництва, створених без урахування екологічних обмежень.

Для запобігання глобальної та локальної екологічних криз необхідно змінити техногенний тип розвитку на стійкий. Останній дає можливість задовільнити потреби сучасних поколінь. Але й не ставить під загрозу існування наступних. Концепція стійкого розвитку набула визнання як в економічній науці, так і в міжнародній практиці.

Для того щоб досягнути стійкості, необхідні кроки, де за основу беруться новітні дослідження. Такі дослідження нерозривно пов'язані з політикою та менеджментом. Екологічна економіка розглядає природні та штучні ресурси, як фундаментально комплементарні і тому наголошує на важливості лімітуючих факторів.

Екологічна економіка повинна розвивати такі основні напрямки:

-забезпечення умов для існування живих систем та стійкого розвитку;

-оцінка національних запасів та національного капіталу;

-економіко-екологічне моделювання на місцевому, регіональному та світовому рівні;

-оновлення інструментів природоохоронного менеджменту.

Можна виділити такі елементи економічного механізму природокористування:

- плата за користування природними ресурсами;

- система економічного стимулювання природоохоронної діяльності;

- плата за забруднення навколишнього середовища;

- створення ринку природних ресурсів;

- вдосконалення ціноутворення з урахуванням екологічного фактору, особливо на продукцію природоексплуатуючих галузей;

- екологічні фонди;

- екологічні програми;

- продаж прав на забруднення;

- система "застава – повернення";

- екологічне страхування.

Щоб швидше поліпшити стан навколишнього середовища, потрібні бюджетні асигнування. Дві основні категорії витрат – це:

1) фінансування діяльності, пов'язаної з утриманням та ремонтом вже існуючих державних об'єктів та служб з охорони довкілля.

2) безпрограшні інвестиції, які виправдовуються економічно і дають значні прибутки в сфері охорони довкілля. Економія енергії, низьковитратні технології - все це стосується другої категорії.

Економічний механізм природокористування в Україні знаходиться у стадії формування. Його подальший розвиток повинен базуватися на:

- оцінці ефективних чинних елементів економічної системи в стимулюванні раціонального користування природними ресурсами.

- розробці спеціальних елементів економічного механізму, що стимулював би збереження середовища існування людини, законодавче та нормативно-методичне забезпечення їх функціонування.

- оцінці світових тенденцій економічного розвитку.

Розвиток екологічної економіки тісно пов'язаний з пріоритетами внутрішньої та зовнішньої політики держави. Вони повинні забезпечити природо- та ресурсозберезжні національні інтереси.

При цьому очевидна потреба у підвищенні достовірності інформації про функціонування різних блоків економічних регуляторів у галузі управління природокористуванням. Це сприятиме ліквідації недоліків у економічному та правовому механізмі.

1. Балацкий О.Ф., Мельник Л.Г., Яковлев А.Ф. Экономика и качество окружающей среды. - СПб., 1995
2. Макаре С.В. Основы экономики природопользования. - М.: Институт международного права и экономики им. А.С. Грибоедова, 1998
3. Чепурных Н.В., Новоселов А.П. экономика и экология: развитие, катастрофы. - М. 1996
4. Robert Costanza. Ecological Economics: the Science and Management of Sustainability. Columbia University Press, New York
5. Costanza, R., H.E.Daly. 1987. Toward an Ecological Economics. Ecological Modelling H.E.Daly. 1986
6. Comments on "Population Growth and Economic Development." Population and Development Review